

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת וישלח תשע"ו לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתפ"ח

צרה רביעית, ולפי מה שקיבלתי מאמי חשבתי שיהיה לי מנוחה מצרה רביעית, מונח רביעי.

*

אמנם מבואר במדרש (ב"ר פד-ג) שאמר יעקב על עצמו הכתוב (איוב ג-כ) לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבוא רוגז, לא שלותי מעשו, ולא שקטתי מלבן, ולא נחתי מדינה, ויבא רוגז בא עלי רוגזו של יוסף ע"כ. הרי שחישב יעקב על עצמו שעבר עליו ארבעה צרות, שהפריעו מנוחתו ושלותו. ומבואר בילקוט ראובני בפרשתנו (על הפסוק ויעקב שמע) מספר חסד לאברהם, ארבע צרות שאירעו ליעקב דוגמא ארבע גליות, לבן דוגמא גלות בבל, עשו בצרתו אחר שהלך מלבן דוגמא גלות מדי. ה'צילני נ'א מ'יד ראשי תיבות המ"ן, מזרע המ"ן, מ"יד אותיות מד"י. וצקת דינה שנבעלה לשכם דוגמא צרות יון, כל בתולה שתנשא תבעל להגמון תחילה. וצרות ויבוא רוגז של יוסף גלות האחרון המר ע"כ.

ולפי זה ריש פרשתנו, צרת עשו, מכוון נגד גלות מדי שהיה בה צרת המן, ובסופו ישועת ה' הנס של פורים. ופרשת דינה מכוון נגד גלות יון, שיוונים נקבצו עלי, ובסופו ישועת ה' נס דחנוכה. וביאורו הוא, דידועים דברי הרמב"ן (יב-ו) וזה לשונו, אומר לך כלל, תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב, והוא ענין גדול, הזכיריהו רבותינו בדרך קצרה, ואמרו (תנחומא ט) כל מה שאירע לאבות סימן לבנים, ולכן יאריכו הכתובים בספור המסעות וחפירת הבארות ושאר המקרים, ויחשוב החושב בהם כאלו הם דברים מיותרים אין בהם תועלת, וכולם באים ללמד על העתיד, כי כאשר יבוא המקרה לנביא משלשת האבות, יתבונן ממנו הדבר הנגזר לבוא לזרעו ע"כ. וברור הוא שכל

ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו וגו' (לד-ה). הנגינה מונח רביעי. ויש לומר דהנה מצינו להלן שאמר יעקב לבניו, אותי שכלתם, יוסף איננו ושמעון איננו, ואת בנימין תקחו, עלי היו כולנה (מב-ל). ופירש הגר"א כי בשעה שנכנס יעקב לקבל הברכות אמר לרבקה, אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע, והבאתי עלי קללה ולא ברכה, ותאמר לו אמו עלי קללתך בני, אך שמע בקולי ולך קח לי (כו-יב). ולפי פירוש הפשוט שכוונתה שלא יקלל אותו, קשה, למה אמרה בלשון הזה, מדוע לא אמרה 'לא יקללך'. אבל יש להעמיס בהיפוך בכוונתה, דגילתה לו שיבואו עליו צרות ויגונות, ופרטה לו את כל הצרות שימצאו אותו, ותו לא. וזהו שאמרה אליו 'עלי קללתך בני, קללתך וצרותיך יהיו רק מה שנרמז במלת 'עלי', היינו צרת ע'שו וצרת ל'בן וצרת י'וסף, ומלת 'עלי' הוא ראשי תיבות.

ולפי זה נכון מאוד גם לפרש דברי יעקב אבינו ע"ה יוסף איננו, ואת בנימין תקחו, 'עלי היו כלנה' (מב-ל), דאחרי שהשבטים לא הביאו את שמעון, ואת בנימין רצו ליקח, היה יעקב מקונן על זה, ואמר 'שמעון איננו ואת בנימין תקחו, הלא 'עלי היו כלנה', פירוש, הלא אמי הודיעה לי ברוח הקודש שבה, שלא ימצאונו צרות רק הנרמז במלת 'עלי', היינו ע'שו ל'בן י'וסף, ומכיון שיוסף איננו, כבר סבלתי כל הצרות שהיו עתידים להיות לי. רק אחר כך כשהשיבו אליו בזמן מועט ולא הצטער אודותם רק מעט, ראה שדבר אמת היתה בפיה של רבקה אמנו ע"ה, שלא היו לו צרות רק מעשו ולבן ויוסף, אבל מקודם היה מתאונן על זה ע"כ. - ולכן כעת כאשר שמע יעקב מה שאירע לדינה, הרי זה כבר צרה רביעית, ורבקה אמרה לו שלא יהא לו רק שלש צרות מלבן ועשו ויוסף, וכאן אירע

תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום וגו' (ד-טז). ויש לומר בטעם התענית שלשת ימים, כי בדרך כלל התענית הוא י"ב שעות כמו כל יום תענית, וכאן צוותה אסתר להתענות שלשת ימים לילה ויום, שהוא כמו ששה תעניתים, וסיום התענית נכנסת קצת גם ליום שלאחריו, ומקצת היום ככולו, הרי זה כשבעה ימי תענית. ונראה כי בהיות שיעקב השתחוה ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו (לג-ג). על כן כדי לבטל הכנעה זו שמכוון נגד המן, ביטלה זאת אסתר במה שגזרה להתענות כהשעות של שבעה ימי תענית, ובוזה הכניעה את המן. [ועיין בספר ערכי הכינויים להרמ"ז ז"ל, וזה לשונו, מרדכי הוא גלגול יעקב, והמן הוא גלגול עשו, ומאחר שפגם יעקב על מה שהשתחוה לעשו שבע פעמים, לכן בא עתה מרדכי ולא רצה להשתחות להמן, כדי לתקן מה שקלקל יעקב. וזה היה סיבה למרדכי להכניס כל ישראל בסכנה גדולה כזו עכ"ל].

ואמר הכתוב ביעקב, ויקחם ויעבירם את הנחל (לב-כד). וזהו פועל דמיוני על מה שנאמר במרדכי, ויעבור מרדכי ויעש ככל אשר צוותה עליו אסתר (ד-יז). והיינו שהלך לכנוס את היהודים, ואיתא בגמרא (מגילה טו). ויעבור מרדכי, שעבר ערקומא דמיא, כדי לאסוף היהודים שבעבר השני ע"ש. וזהו דוגמתו של יעקב, שכינס כל בני ביתו, והעבירם ערקומא דמיא.

ואמר הכתוב, ויאבק איש עמו עד עלות השחר, וירא כי לא יכול לו (לב-כה). וזהו מכוון על מה שנאמר, ותאמר לו זרש אשתו וכל אוהביו יעשו עץ גבוה חמשים אמה, ובבוקר אמור למלך ויתלו את מרדכי עליו (ה-יד). וכתוב במדרש (הובא במנות הלוי) בבוקר, בזמן קריאת שמע של שחרית ע"כ. וביאר ביערות דבש (ח"א דרוש יז) כי בשעה שישראל קורין קריאת שמע בכוונה, עשו נעשה לקש, ולכך אמר שביטלו מקריאת שמע. וגם אם יקרא קריאת שמע בעונתו ויסמוך גאולה לתפלה כראוי כותיקין, אינו ניזוק כל היום (ברכות ט), ותהיה תוחלתו לשוא, ולכך אמר שיתלוהו בעת קריאת שמע, לבטלו שלא יבוא לסמיכת גאולה לתפלה, ולכך השכים המן לבוא בלילה לחצר המלך, כדי שיהיה נתלה עם דמדומי חמה ע"כ. ואם כן נתכוין המן לתלות את מרדכי בעלות השחר, על כן בא סימן ליעקב, ויאבק איש עמו עד עלת השחר דייקא, וירא כי לא יכול לו. והנה עשיית העץ היתה בליל פסח, וכדכתיב אחר זה, בלילה ההוא נרדה שנת המלך (א-ו), וכמו כן מה שהתאבק האיש עם יעקב עד עלות השחר, גם כן ליל פסח היה (תוס' השלם ורוקח).

פסוק שיש בפרשתנו מפגישת עשו עם יעקב עד שהכניע לעשו, כל ענין שמסופר בו, רומזת על הצרות שנתהוו בימי המן, והנסים שנעשו אז. וכמו כן כל פרט שנאמרה בתורה בפרשת דינה, רומזת על גזירת היוונים והנס של ניצוח המלחמה ונס השמן. ולכן יש מפרידת יעקב מלבן דכתיב (לב-ב) ויעקב הלך לדרכו עד הפרשה של דינה, נ"ב פסוקים, כנגד גלות מדי שהיתה נ"ב שנה (ויק"ר כט-ב).

ונבאר בזה איזה פרטים, הכתוב אומר (אסתר ג-ב) וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כורעים ומשתחווים להמן וגו', ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה. ואיתא בתרגום שני (שם) ענין ואמרין ליה למרדכי, והא אשכחינן דאבהתך סגיד קדם אבהתיה דהמן וכו'. אמר לון אנא מזרעית דבנימין, וכד סגיד יעקב קדם עשו, בנימין לא ילוד הוה, ולא סגיד קדם אינש מן יומיו, מטול כדין נטר יתיה קים עלמא במעי דאמיה, עד עידן דיסקון לארעא דישראל, ויתבני בית מקדשא בארעיה, ותשרי שכינתיה בתחומיה, וכל בית ישראל יחדון תמן, ועממין כרעין וסגידין בארעיה, ואנא לית אנא כרע וסגיד קדם המן רשיעא בעלי דבבא הדין ע"כ. וכתב בקול אליהו לבאר בזה מה שנאמר בפרשתנו, ויקם בלילה ההוא ויקח וגו' ואת אחד עשר ילדיו (לב-ג), וברש"י ודינה היכן היתה, נתנה בתובה, ונעל בפניה (ב"ר עו-ט). ומקשים העולם מנלן דדינה נחסרה, דילמא דינה היתה מהאחד עשר ילדיו, ואחד מהשבטים היה נחסר. אך לפי מה שנתבאר אתי שפיר, דאם היה נחסר אחד מן השבטים, הרי הוא גם כן לא השתחוה לעשו, אם כן קשה למה לא נבנה הבית המקדש בחלקו של אותו השבט שנחסר אז, ומדוע נבנה דוקא בחלקו של בנימין. אלא על כרחך צריך לומר דכל השבטים היו שם עם יעקב וכולם השתחוה לעשו, זולת בנימין שלא היה נולד עדיין, ורק דינה נחסרה, ודינה בלאו הכי לא נטלה חלק בארץ, ושפיר מקשה ודינה היכן היתה ע"כ.

ולכאורה מה היתה הטענה למרדכי שישתחוה כמו יעקב, הלא יעקב השתחוה לאחיו הגדול, וכיבדו כאביו, ולמה ישתחוה מרדכי לאיש נכרי כהמן. אך בהיות כי מעשה אבות סימן לבנים, ופגישת יעקב עם עשו מכוון נגד פגישת ישראל עם המן לעתיד, על כן הרי סימנא מילתא מהאבות שבעת הצרה ישתחוה כולם להמן, ומדוע מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה. ועל זה השיבו כי הוא מזרעא דבנימין, והוא לא היה שם, ועל כן אצלו לא שייך זה, ולא נעשה פועל דמיוני לשבט בנימין שהם צריכין להשתחוות לעשו, ועל כן לא יכרע ולא ישתחוה.

והנה כדי לבטל גזירת המן אמרה אסתר למרדכי, לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן, וצומו עלי ואל

ישוב בא ליעקב צרת דינה, שזה מכוון נגד גלות יון, והיה בזה פועל דמיוני גם להישועה שנצחו ישראל את היוונים, ונתגלה אז הנס דנרות חנוכה. ונראה כי הכתוב אומר, ובני יעקב באו מן השדה כשמעם, ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד, כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב, וכן לא יעשה. ולהלן בפרשה, ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי, עכרתם אותי להבאישני ביושב הארץ בכנעני ובפרזיזי, ואני מתי מספר, ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי, ויאמרו הכוונה יעשה את אחותנו (לד-ל). ויש להבין התשובה ליעקב, הלא גם יעקב ידע זאת, ואף על פי כן התרעם על עשייתם. וגם למה אמרו לשון עתיד, 'יעשה' את אחותנו, הלא כבר עשו כן.

וזאת תורת המסורה (הובא בבעל הטורים) אשר טמאו את אחותם (לד-כו), טמאו את מקדשי (יחזקאל כג-לח), טמאו את היכל קדשך (תהלים עט-א). כי יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים, ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים. וגלות יון שטימאו את מקדשו, ואת היכל קדשו, נרמזה ליעקב אז בעת אשר טמאו את דינה, ומשם נתגלגלה גם ישועתן של ישראל לעתיד.

ולכן אחר שהרגו את אנשי שכם, והכניעו בזה מלכות יון, בא ציווי ה', קום עלה בית אל ושב שם, ועשה שם מזבח וגו', ויצב יעקב מצבה וגו' ויצוק עליה שמן (לה-טו). וזה בא לרמז על מה שאחר זה נכנסו למקדש וטיהרוה, ונתגלה להם הפך שמן ונתהווה להם נס, ויצוק עליה שמן. - ובפרשה הקודמת לזה נאמר, ויעקב נסע סכותה (לג-יז), הרומז לחג הסוכות שמכוון נגד יעקב (טור א"ח סימן תיז), ושוב בפרשה שלאחריה נרמזו גלות יון ונס חנוכה, שהיא באה אחר המועד של סוכות.

ובדרשות חתם סופר (חנוכה תקצא) זכה לכיין מדעת עצמו לדברי החסד לאברהם הנ"ל, וז"ל ונראה לי כי מלחמת יונים וניצוח הכהנים החשמונאים רמוז במלחמת שכם, כי בימי יונים לא גלו מארץ ישראל אלא בתוך ארצם היו יושבים, ועל ידי גזירה תיבעל לטפסר תחילה התחיל המלחמה כדאיתא בפייט (לשבת חנוכה), הכי נמי על ידי דינה נמסרו רבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים, והניצוח היה על ידי לוי, והכא על ידי כהנים, ובסוף טיהרו המקדש ונעשה נס בשמן, הכי נמי והטהרו והחליפו שמלותיכם ונקומה ונעלה בית אל ויצב שם מצבה ויצוק עליה שמן ע"כ.

*

והנה קודם שסיפרה התורה הפרשה של דינה, אמר הכתוב ויקרא לו א-ל אלקי ישראל (לג-כ), ודרשו חז"ל (מגילה יח). שהקדוש ברוך הוא קרא ליעקב א-ל ע"ש.

אך הכוונה היא, כי השבטים בקדושתם השכילו, כי מעשה זו מכוונת נגד גלות יון, שיוגזרו שתבעל להגמון תחלה, ומעשה אבות סימן לבנים, ויש להכניע את אנשי שכם, אשר המה הסימן למלכות יון. ועל כן אמרו, כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב, ויש לנו לעשות פועל דמיוני על גלות יון, אשר 'וכן לא יעשה', שלא יוכלו לעשות עוד כזאת. ועל כן הלכו שמעון ולוי לבדם והרגו את כל שכם, אשר הם מתי מספר, לעשות סימנא מילתא על הנס למסור אז רבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים. וכאשר התרעם עליהם יעקב למה עשו ככה להרוג את אנשי שכם, השיבו לו כי הוצרכו לעשות בזה פועל דמיוני על לעתיד בגלות יון, הכוונה 'יעשה' את אחותנו, וכי נוכל להשלים עם הגזירה ההוא לעתיד לעשות את אחותינו כוונה, והוצרכו להכניעם. ולכן הדגישו 'כוונה' יעשה את אחותנו, שעולה בגימטריא 'חנוכה' עם הכולל, וגם אותיותיה שוות, אלא שזו באות ז' וזו באות ח'.

וזהו שאנו אומרים (בזמר הנרות הללו), על הנסים וכו' ועל המלחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה על ידי כהניך הקדושים וכו'. ולכאורה האי על 'המלחמות' אין הכוונה על עצם המלחמות אלא על ניצוח המלחמה, היינו בסופה, ולמה אמר בלשון רבים. אלא בהיות שניצוח מלחמה זו בימי היוונים, שורשו מניצוח המלחמה של אנשי שכם, שהיתה פועל דמיוני על ניצוח מלכות יון, רבים ביד מעטים, על כן אומרים בלשון רבים על 'המלחמות', לכלול יחד בהודאה גם מלחמת שכם, שגם זה היה על ידי כהניך הקדושים, היינו שמעון עם לוי, אשר מלוי נצמחה הכהונה. ולוי במלחמתו עם שכם גרם ישועה זו לעתיד בימי יון.

ובזה יש ליתן טעם לשבח על מה שתיקנו שמונת ימי חנוכה, וידועים קושיית הבית יוסף (סימן תרע) דלא

ועשה שם מזבח לא-ל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך, והיינו שמוטל עליו לשוב לקיים הנדר שהבטיח או, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים (כח-כב). אמנם נדרו של יעקב היה בתנאי, אם יהיה אלקים עמדי וגו', והיה ה' לי לאלקים, וברש"י שלא ימצא פסול בזרעי, אז יעשה מזבח. ואם כן כעת שנתהוה פסול בדינה, נתבטל תנאו, ואין עליו חיוב לקיים הנדר. אבל באמת לא היה בזה פסול, אלא העלאת הניצוצות הקדושות שהיה שם, כדי ליקח ממנו ניצוצו של רבי עקיבא, ולהוציא יקר מזולל, ועל כן אכתי מחוייב לקיים נדרו, ועלה בית אל ועשה שם מזבח לא-ל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך.

*

והנה בחתם סופר (שם) פירש, כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב, וכן לא יעשה, כי באמת כבר היתה כזאת שלקחו פרעה ואבימלך את שרה, אבל לא זכו לשכב עמה כי בא המלאך, ועתה זכה זה הרשע לשכב, וכן לא יעשה בפרעה ואבימלך, ועל כרחך נבלה עשה בישראל, יש חטא בבית ישראל שלא נעשה להם נס כמו לשרה ע"כ.

ונראה כי באמת לא יאונה לצדיק כל און (משלי יב-כא), ורגלי חסידיו ישמור (שמואל א ב-ט), אמנם מבואר בחתם סופר (פי תצא פח). דכל זה הוא רק במי ששומר את עצמו כפי מה שידו מגעת, אז הוא נשמר מן השמים שלא להכשל גם במה שאינו בידו להשמר, אבל מי שנכשל באיזה ענין, לא נאמר שוב עליו רגלי חסידיו ישמור. ודוד המלך נסב יפת תואר, שסופו להוליד בן סורר ומורה, אבשלום, ולא היה נשמר מן השמים, דהואיל וכבר נכשל בבת שבע, לא יאמר עליו בענין הסתכלות בנשים לא יאונה לצדיק כל און, והוי ליה להזהר מיפת תואר ע"ש.

וכמו כן שרה אמנו שהיתה צנועה ביותר, עד שגם אברהם לא הכיר ביפיה מתוך צניעות שביניהם (רש"י יב-יא), על כן כשנלקחה לבית פרעה ואבימלך, שמרוה מן השמים שלא תכשל, כי הבא לטהר מסייעין אותו מן השמים (שבת קד). לא כן דינה, שנכשלה מעצמה במדת כל כבודיה בת מלך פנימה (תהלים מה-יד), ותצא דינה לראות בבנות הארץ, הוסרה ממנה השמירה מן השמים, ואירע מה שאירע, כי רק כאשר האדם עושה כל מה שביכלתו, אז הקב"ה עוזרו.

ויש לומר בקשר הדברים, כי הנה בחתם סופר בפרשתנו (פ. כתב לבאר, ותצא דינה בת לאה וגו' לראות בבנות הארץ (לד-א), נראה כוונתה לראות דייקא, ולהוציא מהם הניצוצות הקדושות, על דרך נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות (ברכות נה). וכו'. ובאמת הועילה תועלת גדולה, שהרי כל אלו בנות הארץ נשבו לבסוף ונתגיירו וכו'. ואי משום שנבעלה הצדיקת, הלא כה אמרו חז"ל (נויר כג) גבי יעל אשת חבר הקיני שנבעלה לרשע לרעתו. ואי משום דמתהניא מעבירה, טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים ולא נהנית. והיינו דאסהיד קרא וישכב אותה ויענה (לד-ב), לאחר השכיבה עדיין בעינוי קיימת, כי רעה היא אצלה ע"כ. ואם כן מן השמים סיבבו זאת לדינה, כדי שתוציא הניצוצות הקדושות שיש בשכם.

והנה הכתוב אומר, ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת (ויקרא כא-ט). והיינו כי ענין חטא זה מורה על פגם שיש באביה שבאת לידי מדה זו, ואומרים עליו ארור שזה ילד, ארור שזה גדל (רש"י שם). וכדי שישכילו כולם כי מעשה דינה נגרם מן השמים, וטובא גנוז בגויה להוציא יקר מזולל, ואין פגם ביעקב חלילה, על כן הקדים הכתוב שקראו הקב"ה ליעקב א-ל, ולא יתכן לומר בזה את אביה היא מחללת, שהיה פגם ביעקב, כי הקב"ה קראו א-ל, ומזה יבינו שזהו מכבשי דרחמנא, אשר אין לנו עסק בנסתרות.

*

ואמר הכתוב ויאמר אלקים אל ייעקב קיום עילה בית אל (ל-א). וכתוב בלקוטי שושנים מהרה"ק רבי שמשון מאוסטרופלי זצ"ל שהוא ראשי תיבות 'עקיבא'. וביאר כי הניצוץ של רבי עקיבא היה טמון בקליפת שכם בן חמור, ועל ידי מעשה דינה והריגת שכם בן חמור, נשתחרר הניצוץ הקדוש של רבי עקיבא מתוך הטומאה. ובוזה גילה ה' ליעקב שכל מה שקרה לדינה, לא היה אלא כדי שיעלה את הניצוץ הקדוש של רבי עקיבא שהיה טמון אצל שכם ע"כ. [ובחסד לאברהם (נהר כה) כתוב, והארץ הנה רחבת ידים (לד-כא), ראשי תיבות ר"בי ח'נינא ב"ן תרדיון, ואפשר שנלקח מתוך קליפות שכם בן חמור, לכך הוצרך ליהרג ולהתלבן ע"כ].

ולכאורה יש להבין למה נרמז זה בפסוק זו דייקא. ונראה כי הנה ה' אמר לו כעת, קום עלה בית אל,

הגליון הזה נתנדב על ידי

<p>מוה"ר ר' יודל בינער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות</p>	<p>מוה"ר ר' יעקב גאלדבערגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות</p>	<p>לעילוי נשמת הרבנית הצדיקת מרת הנה ע"ה בת הנה"ק רבי חיים יהודה הלוי דייטש זצוק"ל - דומ"ן מאקאווא אשת כ"ק הגה"צ אב"ד סאמבאטהעלי זצוק"ל נפטרה ביום ערב תנוכה שנת תש"ג לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>מוה"ר ר' יוסף פישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב</p>	<p>מוה"ר ר' משה יוסף הכהן האפפמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו למול טוב</p>
--	---	--	--	---